

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 9 (325) ЧЭРВЕНЬ 2022 ГОДА

БЕЛАРУСКІЯ ПАВУЧАННІ
Іскуру тушы да пажару, бяду адводзь да ўдару

АЎКЦЫЁН

УНІВЕРМАГ І ТРЫ КРАМЫ ПРАДАДЗЕНЫ. ДАЛЕЙ ПРАДАДУЦЬ ЯШЧЭ БОЛЬШ

Будынак універмага і трох крамаў у Гарадоцкім раёне прададзены на электронным аўкцыёне сумарна амаль за Br510 тыс., паведаміў карэспандэнту БЕЛТА антыкрызісны кіраўнік Мікалай Міронаў.

Аб'екты належаць Гарадоцкаму райспажыўтаварыству і выстаўляліся на таргі падчас ліквідацыі прадпрыемства, прызнанага банкрутам. Павышаную цікавасць прэтэндэнтаў выклікала гандлёвая нерухомасць у раённым цэнтры: на тры лоты (прычым усе яны выстаўляліся ўпершыню) зарэгістраваліся сумарна 18 удзельнікаў. Самай дарагой здзелкай стала купля двухпавярховага будынка ўнівермага плошчай каля 1,1 тыс. кв.м. У аўкцыёне паўдзельнічалі 5 пакупнікоў, якія спачатку скарысталіся магчымасцю паніжэння пачатковай цаны да мінімальна ўсталяванага значэння, пасля чаго пачалі паднімаць стаўку для перамогі. У выніку ўнівермаг прададзены амаль за Br380 тыс., што амаль у 1,8 раза больш за мінімальную цану продажу.

Па аналагічным сцэнары праходзілі таргі яшчэ па адной размешчанай у райцэнтры краме, але меншай плошчы (75,8 кв.м). На яго прэтэндавалі 6 удзельнікаў, а прададзены лот за Br28 тыс., што прыкладна на трэць перавысіла пачатковую цану.

Больш за ўсё пакупнікоў паўдзельнічалі ў таргах па краме "Глобус". На аб'ект плошчай каля 138 кв.м зарэгістраваліся 7 прэтэндэнтаў. Яны адразу сталі павышаць стаўку, у выніку лот прададзены больш як за Br65,7 тыс., што на 40 працэнтаў больш за пачатковы кошт нерухомасці. Яшчэ адна крама ў гарпасёлку Езярышча рэалізавана прыкладна за Br17,2 тыс.

Чарговы аўкцыён прызначаны на 8 ліпеня. Патэнцыйным пакупнікам прапануецца набыць комплекс маёмасці харчовага рынку (пачатковая цана лота Br267,7 тыс.), вытворчую пляцоўку з інфраструктурай (амаль Br183 тыс.), адміністрацыйна-гаспадарчы будынак (Br99,2 тыс.) у Гарадку, а таксама 14 магазінаў плошчай ад 57,7 кв.м да 128,8 кв.м пераважна ў сельскіх населеных пунктах раёна.

Гарадоцкае райспажыўтаварыства было прызнана банкрутам рашэннем эканамічнага суда Віцебскай вобласці ў красавіку 2019 года. У адносінах да даўжніка адкрыта ліквідацыйная вытворчасць, якая неаднаразова працягвалася ў сувязі з вялікім аб'ёмам работ па рэгістрацыі зямельных участкаў, афармленні правоў на нерухомасць. У склад комплексу маёмасці райспажыўтаварыства ўваходзіла больш за 100 аб'ектаў нерухомасці, у працэсе ліквідацыі рэалізавана каля 30 будынкаў. У выніку ўдалося пагасіць амаль 50% патрабаванняў крэдытораў. Судовае паседжанне па разглядзе справаздачы па выніках ліквідацыйнай вытворчасці прызначанае на 19 жніўня 2022 года.

Пераклад рэдакцыі паводле www.belta.by

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

АДПАЧЫНАК

ЛЕТНІ АДПАЧЫНАК НА ШЧАРБАКОЎСКІМ ВОЗЕРЫ

Пра месцы для купання і пляж, які не атрымаўся. Прапануем вашай увазе агляд месцаў для купання на Шчарбакоўскім возеры. Якая зараз сітуацыя з месцам, дзе жадалі зрабіць пляж?

З канца 80-х гадоў мінулага стагоддзя грамадзяне, якія атрымалі шэсць сотак каля Шчарбакоўскага возера, уплываюць на інфраструктуру Шчарбакоўскага возера. За трыццаць тры гады ў садаводчым таварыстве «Лясное», якое пачынаецца на месцы былой вёскі Свіналупы і цянецца да месца былой вёскі Шчарбакі, некалькі соцень гаспадароў пабудавалі лецішчы для летняга адпачынку на зямлі.

Гэтае таварыства адрозніваецца ад іншых тым, што яго рэльеф складаецца з ўзгоркаў і пагоркаў, а на поўдзень ад таварыства ляжыць маляўнічае Шчарбакоўскае возера. Актыўная дзейнасць дачнікаў за апошняе дзесяцігоддзе прывяла да таго, што бабры пакінулі берагі трэццяга гарадоцкага возера па цячэнню Усысы і перайшлі на больш спакойнае Арэхавае возера. Ды і лыжаролерная траса на паўдневым беразе таксама паспрыяла таму, што там адбываецца задзічэнне хмызняком маляўнічых лясных сцяжынак. Само трэццяе возера таксама пакрыху забалачваецца. Але на яго берагах грамадзяне яшчэ маюць магчымасць купацца, выкарыстоўваючы адкрытыя падыходы да вады.

На пачатку 80-х гадоў самым папулярным месцам для адпачынку быў паўднёвым бераг Шчарбакоўскага возера, дзе моладзь мела зялёны пляж. Цяпер гэта месца ў такім выглядзе.

Крыніца каля яго зарастае і без дагляду знікне. Як знікае другое месца для купання на гэтым беразе.

Самае дагледжанае месца для купання з пяском перад вуліцамі Прыазерными на паўночным беразе возера. Тут пясок і лава для адпачынку.

Трэццяе месца для купання на паўночным беразе — каля ручья, што цячэ ад в. Смалькі і які ўпадае ў возера. Тут актыўныя грамадзяне абсталявалі месца двума лавамі, імправізаванай вешалкай для адзення і рушнікоў, а таксама сметніцай.

Перад тым як Усыса пачне выцякаць са Шчарбакоўскага возера некалькі гадоў назад мясцовы прадпрымальнік вырашыў самастойна стварыць пляж на беразе возера. Дзесяткі самасвалаў навазілі тонны пяску. Пясок змяніў берагавую лінію, адкрыў праход да вады.

Але самаўпраўства гарадоцкім судом было пакарана. І зараз дажджы зносяць пясок у возера, прабіваўчы яму ў былым «пляжы». На машыне тут ужо не пад'ехаць.

Такое становішча з месцамі для купання на самым далёкім ад Гарадка Шчарбакоўскім возеры. Каля якога ёсць яшчэ два лясных возера Святое і Жабінка (Чортава), што знаходзяцца за агароджай лыжаролернай трасы.

Цывілізаваны пляж маецца толькі каля возера Лугавога з дзяжурствам выратавальніка. Насупраць пляжа маецца Рэзідэнцыя Снягуркі. Тут таксама ёсць два месца для купання на паўднёвым беразе Арэхавага возера, падобнымі на наш агляд каля трэццяга возера.

Для больш сучаснага добраўпарадкавання месцаў купання патрэбна ініцыятыва і невялікія рэсурсы. А найперш больш высокая агульная культура ўсіх грамадзян па захаванню ў парадку месцаў адпачынку, каб не было вандалізму ў абдымках Бахуса.

Фота на сайце: haradok.info

Л. Антонаў

МЕДЫЦЫНА

ЛЕКАР ШАНУЕ ПЕРШ ЗА ЎСЁ ВЫНІК

Урач анестэзіёлаг-рэаніматолаг УАЗ «Гарадоцкая ЦРБ» Віталь Падаляцкі з тых, каго называюць маладымі і перспектыўнымі. І хоць працуе ў нас у раёне не так даўно, ужо паспеў праявіць сябе граматным спецыялістам.

Пагаварыць з Віталём удалося не адразу, бо, працуючы ў рэанімацыйным аддзяленні, трэба быць заўсёды напагатове. Але доктар змог нам надаць некаторы час і мы пачалі размову. Без высакапарных фраз суразмоўца прызнаўся, што паступіў у медыцынскі па парадзе бацькоў. Адвучыўшыся ў ВДМУ, па размеркаванні вярнуўся працаваць на малую радзіму - у УАЗ «Буда-Кашалёўская ЦРБ», што на Гомельшчыне. Але хутка малады лекар пераразмеркаваўся ва УАЗ «Новалукомльская ЦРБ», а праз некалькі гадоў пераведзены ў Гарадок.

— Бальніца ў Гарадку добрая. Медыцынскае абсталяванне працуе

(працяг на стар. 2)

МЕДЫЦЫНА

(пачатак на стар. 1)
спраўна, усяго хапае, - падзяліўся суразмоўца.

У рэанімацыі заўсёды працы хапае, але ва ўмовах пандэміі каранавіруснай інфекцыі было асабліва няпроста. Лекары працавалі на два аддзяленні - "бруднае" і "чыстае", усе койка-месцы былі занятыя хворымі, за шматлікімі з якіх патрэбен быў штохвілінны нагляд. У такіх выпадках медыкі арганізуюць свайго роду дзяжурства, змяняючы адзін аднаго "на пасадзе". Траўмы, атручванні, цяжкія інсульты і інфаркты - гэта малая частка таго, з чым сутыкаюцца работнікі рэанімацыі. «Асобная ўвага - алкагольнаму атручванню цяжкай ступені, якое можа прывесці нават да каматознага стану. Бывае і такое, што людзі прыходзяць у сябе толькі на пяты дзень знаходжання ў шпіталі», - акцэнтаваў увагу лекар. Акрамя іншага Віталь Уладзіміравіч аказвае кансультатыўную дапамогу цяжкахворым з усіх аддзяленняў ЦРБ, пры неабходнасці іх пераводзяць у рэанімацыю. Таксама дапамога лекара-рэаніматолага-анестэзіёлага перыядычна вельмі патрэбна ў «прымачы», куды паступаюць хворыя, якія прыбылі на аўтамабілі хуткай дапамогі, а таксама ў аперацыйнай.

Адказ на пытанне "Не шкадуеце, што звязалі сваё жыццё са сферай медыцыны?" нас здзівіў. «Кожную змену шкадую!», - з іранічнай усмешкай адказаў лекар. Але пасля кароткай паўзы дадаў: "Праўда, варта апынуцца па-за бальніцай хаця б на тыдзень, пачынаю сумаваць па працы".

Віталь шануе вынік. Прыемна ўсведамляць, што дзякуючы правільнаму лячэнню і догляду ўдалося выратаваць жыццё чалавеку. Удвая прыемна, калі і пацыент разумее гэта. Але не заўсёды ўсё сканчаецца добра..."Я засвоіў ісціну: не ўсіх можна выратаваць, таму ў любой сітуацыі імкнуся захоўваць самавалоданне і халодны розум. Праўда, да гэтага часу цяжка паведамляць сваякам пра трагедыю, якая адбылася з іх блізкім чалавекам..." Як ні рыхтуйся, а гэта заўсёды цісне маральна, - сказаў В. Падаляцкі.

- Быў у маёй практыцы рэдкі выпадак, калі ў пацыента дыягнаставалі мезентэрыяльных трамбоз (вострае парушэнне кровазвароту ў брыжэечных сасудах, якое ўзнікае з прычыны эмбаліі або трамбозу брыжэечных артэрый і вен, - заўв. аўт.). Па сусветнай статыстыцы гэты дыягназ часта прыводзіць да смяротнага зыходу або рэзекцыі (выдаленні) вялікага ўчастка кішачніка. Паступіўшага пацыента са скаргамі на боль у жываце мы прааперыравалі, выявілі ўчастак ішэміі і выдалілі тромбы. Літаральна праз пару тыдняў пацыента выпісалі дадому, ніякіх ускладненняў і наступстваў не было, - распавёў суразмоўца.

Пераклад на родную мову

Юлія Рудзякова
www.garadvest.by

ДОКТАР, ЯКІ ЗАЎСЁДЫ ДАПАМОЖА

Доктар, які заўсёды дапаможа, паставіць дакладны дыягназ і падбярэ правільнае лячэнне. Такі доктар працуе ў Гарадку.

Андрэй Алегавіч Ягораў працуе ў Верамееўскай амбулаторыі ўрачом агульнай практыкі амаль 9 гадоў. Жыхары раёна Гагарына і Першамайскага сельсавета шануюць маладога доктара за яго кампетэнтнасць, чуласць і шчыры клопат аб здароўі пацыентаў. Для многіх ён стаў ужо амаль сямейным доктарам, якому давяраюць сваё здароўе і прыходзяць па дапамогу.

Ён заўсёды дапаможа, паставіць дакладны дыягназ і падбярэ правільнае лячэнне. Актыўная пазіцыя мужчыны - жыць у гармоніі, быць фізічна цягавітым, трымаць сябе ў тонусе - стала асновай і для вядзення свайго канала.

Ужо 15 гадоў герой нашага матэрыялу жыве "здаровай філасофіяй", г. зн. вядзе актыўны лад жыцця, займаецца некалькімі відамі спорту. Можна сказаць, што Андрэй, будучы прафесіяналам у галіне ведаў аб функцыянаванні арганізма чалавека, сам з усёй сур'ёзнасцю падтрымлівае залатыя правілы ЗЛЖ. Ён захапляецца бегам, сілавой гімнастыкай, плаваннем, шмат гадоў прымае ўдзел у адкрытых спартыўных спаборніцтвах. У 2013 г. ён стаў кандыдатам у майстры спорту па жыму штангі лежачы, а нядаўна па выніках здачы нарматываў ГФАК атрымаў значок бронзавай вартасці "Фізкультурнік Беларусі".

Андрэй Алегавіч распавёў, што яго ютуб-каналу «Дзённік лекара Ягорава» у ліпені споўніцца 5 гадоў. За гэты час відэа паглядзелі не менш за 12 млн чалавек, а за новымі выпускамі сочыць без малога 154 тыс. падпісчыкаў. Пагадзіцеся, гэта нямала, а галоўнае, што інфармацыя, якую атрымлівае глядач, падаецца спецыялістам проста, граматна, без сумнеўных "фішак". "А з чаго ўсё пачалося?", - спыталі мы.

- Я назіраў за знакамітымі блогерамі-культурыстамі, тэматыкай іх сюжэтаў. Узнікла цікаўнасць, жаданне паспрабаваць сябе ў гэтай справе, падзяліцца вопытам трэніровак, культурай харчавання, малавядомымі медыцынскімі фактамі і інш. Безумоўна, хацелася, каб штораз відэа станавілася больш якасна, інфарматыўна і карысна для зацікаўленых людзей. Разам з каналам раслі і мае веды ў тэхнічных пытаннях па стварэнні відэа, пашырылася тэматычнае напаўненне канала. Прыемна, што заўсёды ёсць водгукі падпісчыкаў, ідзе адваротная сувязь.

Я адказваю на пытанні, даю кансультацыі, маю зносіны з зацікаўленымі людзьмі. Мая непасрэдная праца займае шмат часу і сіл, але і хобі даўно стала часткай майго жыцця, - дзеліцца малады доктар, падкрэсліваючы, што вядзенне канала не нясе за сабой фінансавай выгады.

Андрэй Ягораў з усмешкай адзначае, што ён ламае стэрэатыпы выказвання «шавец без ботаў»: «дапамагаю пацыентам у амбулаторыі, займаюся іх лячэннем і сам веру ў тое, што здаровы лад жыцця — гэта галоўны шлях да выдатнага самаадчування, актыўнасці і шчаслівага даўгалецця, гармanічнага светаўспрымання».

Юлія ПРЫШЧЭПА
www.garadvest.by

Адрэдактара.Ютуб-канал «ДНЕВНИК ВРАЧА ЕГОРОВА» сапраўды вельмі цікавы рэсурс. Канал карысны найперш мужчынам, але пра здаровы лад жыцця на ім шмат цікавых відэа і для жанчын.

ЗДАРЭННЕ

ПЕНСИОНЕР ЗАБОТЛИВО ХРАНИЛ...

Пистолет-пулемет системы Шпагина и два магазина к нему нашли в тайнике умершего сельчанина в Городокском районе, они были пригодны к стрельбе. Для какой?

В милицию обратился 30-летний житель деревни Москаленята, разбиравший выморочный дом. Во время демонтажа потолочного перекрытия он нашел импровизированный тайник, в котором и хранился автомат с 35 патронами к нему.

Оружие и боеприпасы изъяли и направили на экспертизу, как выяснили эксперты, все патроны и сам ППШ оказались пригодны для использования. Сотрудники уголовного розыска выяснили, что случайно обнаруженные находки принадлежали бывшему владельцу дома, который умер еще в 2018 году, сообщается пресс-службой УВД Витебского облисполкома.

Іван Дзедушкін
па інфармацыі vitebsk.cc

ЭКАТУРЫЗМ

АГРАСЯДЗІБА ЗАПРАШАЕ Ў НОВУЮ ПРАГРАМУ-РЭТРЫТ

Аграсядзіба «Бяроста» з вёскі Забарок Гарадоцкага раёну запрашае ў новую праграму-рэтрыт «Я ёсць!» Паспрабуйце!

«Праграма ўключае невялікі сплаў на байдарках (ці вандроўку на роварах) і арт-прагулянку пешшу па лесе, а таксама цікавыя заняткі эка-арт- тэрапіяй. Наш рэтрыт для тых, хто, як і мы, захапляецца прыродай, любіць шпацыраваць і актыўна варушыцца, а таксама цікавіцца пошукамі свайго „Я" і свайго месца ў жыцці...» — пішуць гаспадары сядзібы.

«І хай вас не бянтэжыць слова „эка-арт-тэрапія" — умець маляваць ня трэба і лячыць вас мы не будзем! Замест нас гэта зробяць паветра, сонейка, лес і, магчыма, летні дожджык!» — так анасуюць праграму гаспадары сядзібы.

Падрабязная праграма кожнага дня:

Дзень першы

17.00 — сустрэча гасцей ў сядзібе. Знаёмства. Размяшчэнне.

19.00 — вячэра.

20.00 — вячоркі ля вогнішча, дзе мы пазнаёмімся бліжэй, а вы даведаецеся пра эка-арт-тэрапію і тое, што і як мы будзем рабіць.

Дзень другі

8.30 — невялічкая размінка-падрыхтоўка і тлумачэнне тэмы дня.

9.00 — сняданак

10.30 — 13.30 вандроўка (на байдарках ці роварах)

14.00 — абед

15.00 — 17.00 — увасабленне вашых творчых задум, абмеркаванне

19.00 — вячэра

Дзень трэці

8.30 — наладжванне на дзень

9.00 — сняданак

10.30–14.00 арт-прагулянка па лесе з заходам на лясное возера і ўнутр сябе, абмеркаванне таго, што атрымалася

14.00 — абед

15.00 — развітанне, ад'езд

Таксама гаспадары паведамляюць, што колькасць удзельнікаў — не больш за 6 чалавек. Дзеці — ад 10 гадоў (у суправаджэнні дарослых). Харчаванне: гарачыя сняданкі, абеды і вячэры (уключана ў кошт). Увесь турыстычны рыштунак і матэрыялы для заняткаў уваходзіць у кошт! Пражыванне ў доме ці ў намётах на тэрыторыі сядзібы на ваш выбар (таксама уключана ў кошт).

Акрамя ўсяго вышэй пералічанага ў вас таксама ёсць магчымасць атрымаць асабістую кансультацыю псіхолага за дадатковую плату.

Так што варта завітаць на уік-энд у гасцінную сядзібу «Бяроста», каб адчуць родную прыроду Беларусі ў Гарадоцкім краі!

Паводле: haradoktour.by
Больш інфармацыі тут: taplink.cc/beryosto

НАША СПАДЧЫНА

НЕПАХІСНЫ У СВАІХ ПРЫНЦЫПАХ, РЭАЛІСТ-ТРАГІК, ПАЧЫНАЛЬНІК АКОПНАЙ ПРАЎДЫ ПРА ВАЙНУ

19 чэрвеня 98-ы дзень народзінаў Васіля Быкава. «Народная воля» працягвае публікаваць фрагменты з кнігі «250 асоб з Беларусі ў дыялогах культур». Аповед пойдзе пра адну з самых буйных постацяў у беларускай літаратуры другой паловы XX стагоддзя, народнага пісьменніка Беларусі — Васіля Быкава.

Васіль Быкаў — пісьменнік, народны пісьменнік Беларусі (1980), Герой Сацыялістычнай Працы (1984), лаўрэат Ленінскай прэміі (1986).

Строгі, нават жорсткі рэаліст-трагік. Схіляўся і да мадэрнізму. Майстар ваеннай аповесці, у якой на лакальным матэрыяле глыбока раскрываў сутнасць чалавека. Пачынальнік гэтак званай акопнай праўды пра Вялікую Айчынную вайну. Аднак заставаўся непахісным у сваіх гуманістычных і дэмакратычных прынцыпах. Прайшоў усю сваю творчую дарогу мужна, не паддаючыся ідэалагічнаму ціску савецкай сістэмы, вырасшы ў сімвал сумлення нацыі, яе найвышэйшы аўтарытэт.

Дарога жыцця В.Быкава пачыналася ў вёсцы Бычкі Ушацкага раёна Віцебскай вобласці ў беднай сялянскай сям'і. У 1939 годзе паступіў у Віцебскае мастацкае вучылішча, але быў вымушаны пакінуць гэтую навучальную ўстанову і стаў вучыцца ў школе будаўнікоў. Затым — вайна, праца на абарончых земляных аб'ектах, адступленне, прызыў у войска, вучоба ў Саратаўскім ваенным вучылішчы (1942–1943). Пасля — фронт. Ваяваў у пяхоце, артылерыі, пераважна на перадавой. Двойчы быў паранены. Зведаў у поўнай меры цану чалавечага жыцця ва ўмовах тагачаснай франтавой рэчаіснасці.

Дэмабілізаваўся ў 1947 годзе і прыехаў у Гродна, дзе працаваў мастаком, а пасля журналістам рэдакцыі газеты «Гродзенская праўда». У 1949–1955 гадах служыў у войску. Жывучы ў Гродне, В.Быкаў шмат друкаваўся. Кожная яго аповесць станавілася падзеяй, пашырала кола яго чытачоў, прыцягвала ўвагу кінематографа і сцэны. У кожным са сваіх твораў пісьменнік ставіў героя перад тварам смерці і прымушаў рабіць свой выбар, правяраў яго на чалавечую годнасць. Раскрываліся ў творах і агульначалавечыя думкі пра жыццё і яго страшны фінал, пра маладосць, каханне, адвечную красу прыроды, пра магчымасць духоўнага патэнцыялу чалавека, пра дабрату і жорсткасць, высакароднасць і шкурніцтва. Гэта ў аповесцях «Жураўліны крык» (1960), «Здрада» (1961), «Трэцяя ракаета (1962), «Пастка» (1962), «Альпійская балада» (1964), «Мёртвым не баліць» (1965), «Праклятая вышыня» (1968), «Круглянскі мост» (1969), «Сотнікаў» (1970), «Абеліск» (1971), «Дажыць да світанку» (1973), «Воўчая зграя» (1974), «Яго батальён» (1975), «Пайсці і не вярнуцца» (1978). Кожны з твораў непаўторны і зместам, і стылёвымі адценнямі. Але ў кожным герой праходзіць праз пакутна-трагічныя нягоды і страты, выяўляючы такім чынам свой унутраны воблік.

Жывучы ў Гродне, пісьменнік шмат ездзіў па СССР, краінах Захаду. Пашыралася кола яго аднадумцаў і прыхільнікаў сярод калег і чытачоў. У Гродне Быкаў узначаліў абласное аддзяленне Саюза пісьменнікаў Беларусі. У 1978 годзе пераехаў у Мінск, дзе выйшлі аповесці «Знак бяды» (1984) «Кар'ер» (1986), «У тумане» (1987), «Аблава» (1989), у 1990-я гады — «Сцюжа», «Воўчая яма», «Балота», «Пакахай мяне, салдацік», якія замацавалі сусветны аўтарытэт мастака-гуманіста.

Напрыканцы 1990-х гадоў ён пакінуў радзіму і выехаў на Захад. Жыў у Фінляндыі, Германіі, Чэхіі.

Кнігі апошняга перыяду жыцця пісьменніка: зборнік «Сьцяна» (1997), «Пахаджэньне. Прыпавесьці» (1999) — вызначаюцца глыбокім трагізмам успрымання жыцця. Апошняя прыжыццёвая кніга В.Быкава «Доўгая дарога дадому» (2002) — мемуары. Яны цікавыя не толькі фактамі, але і іх асэнсаваннем, ацэнкамі, зробленымі з вышыні пражытых гадоў. Перад намі — эпапея чалавечага лёсу на крутых паваротах XX стагоддзя. В.Быкаў даў сваімі ўспамінамі вельмі важныя ўрокі жыцця. У канцы кнігі — нават своеасаблівы маральна-патрыятычны запавет, звернуты да сучаснікаў і нашчадкаў. Гэта нібы завяршэнне яго багатай публіцыстыкі.

Цяжка захварэўшы, В.Быкаў пакінуў Чэхію і прыехаў у Мінск, каб апошні раз дакрануцца да роднай зямлі.

Спадчына выдатнага беларускага пісьменніка выдадзена ў 1980–1982 гадах у 4 тамах, і ў 1992–1994 гадах — у 6 тамах. Яго творы перакладзены на 35 моў свету.

Памёр і пахаваны ў Мінску.

«Народная Воля»

РОДНАЯ МОВА

«БЕЛАРУСЬ БЫЛА МОЦНАЙ КРАІНАЙ ТОЛЬКІ ТАДЫ, КАЛІ З БЕЛАРУСКАЙ МОВАЙ УСЁ БЫЛО ДОБРА»

Юрыст і «моўны інспектар» Ігар Случак на падставе сваёй дысертацыі падрыхтаваў кнігу «10 стагоддзяў дзяржаўнасці і дыскрымінацыі беларускай мовы». Аўтар распавёў «Новаму Часу» пра тое, якая сувязь паміж мовай і дабрабытам краіны, а таксама як можна атрымаць выданне.

— Распавядзіце, як утварылася кніга і чаму менавіта цяпер прыйшоў для яе час?

— Ужо больш за 10 год я займаюся абаронай моўных правоў. Я шмат перапісваюся з чыноўнікамі, вытворцамі, спартовымі клубамі, рознымі арганізацыямі і іншымі ўстановамі — у мяне ёсць унікальны архіў доказаў недасканаласці моўнага заканадаўства. Я вывучыў усю магчымую літаратуру пра беларускую мову, пісаў дысертацыю і дыпломную работу пра моўную палітыку ў Беларусі, распрацоўваў змены ў заканадаўства.

На падставе свайго досведу і ведаў пра моўную палітыку я даўно хацеў выдаць такую кнігу, але, калі жывеш у Беларусі і робіш для яе нешта карыснае, нічога немагчыма спланаваць. Бо сёння ты ў адным месцы, а заўтра ўжо вымушаны збіраць Стэфана (сына Ігара Случака і Аліны Нагорная. — НЧ), котку, рэчы і шукаць новае жытло, новыя кампутары. Таму ідэя з кнігай усё адкладалася і адкладалася.

А цяпер мы з Алінай распачалі «Акадэмію Ў» — курсы па абароне моўных правоў, і я зразумеў, што для паўнавартаснага навучання трэба падручнікі. І гэтыя веды важныя не толькі для нашых студэнтаў, але і для ўсіх, хто хоча, каб Беларусь была незалежнай, прававой і дэмакратычнай краінай.

— Назва кнігі вельмі інтрыгоўная і абяцае шмат цікавых гістарычных прыкладаў як панавання, так і дыскрымінацыі беларускай мовы цягам 10 стагоддзяў нашай гісторыі. Ці можаце прывесці некалькі з іх, каб даць уяўленне будучым чытачам, што іх чакае?

— Як прыклад панавання можна прывесці той факт, што каралі польскія карысталіся беларускай мовай, бо ў той час, калі беларуская мова ўжо была мовай прававых актаў, польская пісьмовая мова яшчэ была недастаткова развітая. Таксама ў якасці добрага прыкладу можна ўзгадаць, што мовай дыпламатычных зносін з заходнім светам была лацінская, а з усходнім — беларуская.

Як прыклад дыскрымінацыі можна прывесці той факт, што з 1697 года на беларускай мове забаранілі выдаваць новыя прававыя акты, або тое, што канстытуцыя 3 траўня 1791 года была выдадзена толькі па-польску. Або тое, што сёння заканадаўства ў 98,5% выпадкаў выдаецца на рускай мове.

— Даследаваўшы ажно 10 стагоддзяў існавання беларускай мовы, маглі б вы падзяліцца нейкімі найбольш важнымі высновамі?

— Беларусь была моцнай краінай толькі тады, калі з беларускай мовай усё было добра. Менавіта таму нядобразычліўцы мэтанакіравана стагоддзямі знішчалі нашую мову, каб Беларусь не была самастойнай, а беларусы сталі «лялькамі» чужых інтарэсаў.

У 10 стагоддзі нарадзілася беларуская дзяржаўнасць у выглядзе Полацкага княства — да гэтага палітычнай арганізацыі не было, было толькі кіраванне плямёнамі. І калі з'явілася дзяржава, то з'явіліся падстава і разважаць пра дзяржаўную мову. І хоць напачатку палітычныя эліты карысталіся сваёй роднай скандынаўскай мовай, але пасля цалкам перайшлі на беларускую.

— Дык чаго ж у гісторыі беларускай мовы было больш — дзяржаўнасці ці дыскрымінацыі? Ці дае кніга адказы на пытанні пра прычыны гэтага?

— Цяпер можна казаць, што гісторыя падзялілася на два роўныя адрэзкі — да 15 ст. было больш дзяржаўнасці, пасля пачалася моўная дыскрымінацыя і, адпаведна, заняпад беларускай дзяржаўнасці. Таму калі мы хочам бачыць Беларусь сапраўды незалежнай і моцнай дзяржавай, гісторыя кажа нам аб тым, што беларуская мова павінна быць адзінай дзяржаўнай у краіне.

— Нядаўна выйшла кніга Аліны Нагорнай «Мова 404» пра дыскрымінацыю беларускай мовы. Ці не будзе паўтарэнняў у вашай кнізе?

— Кніга Аліны — рэальныя гісторыі людзей, што размаўляюць па-беларуску ў Беларусі. Жывыя прыклады дыскрымінацыі. У маёй кнізе — факты, падзеі, юрыдычныя моманты. Але і прыклады з кнігі Аліны таксама ёсць, бо яны цудоўна ілюструюць недасканаласці сённяшняга моўнага заканадаўства.

— Як можна падтрымаць выданне і атрымаць кнігу?

— Трэба паставіць плюсік тут, а мы звяжамся з вамі праз некаторы час.

Яўгенія Бурштын
novychas.online

РАСІЯ

МЫ ПОЛАГАЛИ, ЧТО ВЫ ОТСТАЛИ ЛЕТ НА 10-15. ОКАЗАЛОСЬ — НАВСЕГДА!

С вице-премьером РФ Юрием Борисовым не поспоришь, и потому «глупо говорить, что в России существует серийное микроэлектронное производство». «Современная цивилизация — это цивилизация постоянного ускорения. Оно ощущается повсюду — не только в скорости появления новых идей, но и в технологиях, в экономике, в торговле, в образовании, в средствах массовой информации, в политике, даже в повседневном быте людей».

Золотые слова, и произнесены они были с самой высокой трибуны страны в 2013 г.!

Разумеется, автор золотых слов не претендовал на лавры первооткрывателя. Постоянное ускорение — отличительная черта Нового времени, хронологию которого специалисты ведут с открытия Колумбом Америки.

В наши дни ускорение в сфере новых технологий проявляется, в частности, в эмпирическом наблюдении соучредителя корпорации Intel Гордона Мура, согласно которому количество транзисторов, размещаемых на кристалле интегральной схемы, удваивается каждые два года.

Богу Богово, а Муру мурово. Для корпорации Intel и для всех ее транснациональных товарищей по несчастью у нас есть свой, в национальные цвета раскрашенный ответ. В афористичной форме он был вербализован еще в 2016 г.:

«Инновации, IT-технологии, приватизации и прочее. Все это понятно. Мы уже это освоили. Но все, и наша жизнь — в простом. Надо раздеваться и работать. До седьмого пота. Не будет этого — погибнем».

Основной вывод мозгового штурма

Прошло шесть лет. Мы живы. Однако «спецоперация», точнее реакция объединенного Запада на «спецоперацию», внесла серьезные коррективы в простую и отлаженную формулу выживания. Она понятна каждому, кто в детстве читал романы Фенимора Купера и Майн Рида. Читателям, с книгами классиков приключенческого жанра XIX века незнакомыми, поясню, что в основе ее — бартер природного сырья на промышленные изделия.

На дворе, если кто запамятовал, пятый технологический уклад, список ядерных характеристик которого возглавляет электронная промышленность. Поэтому придание нового импульса развитию отечественной микроэлектроники актуально как никогда. О нем и шла речь 14 июня на совещании во Дворце Независимости.

Основной вывод мозгового штурма передает следующая цитата:

«...ракеты должны летать в космос, ракеты оборонные, ПВО, земля-земля и так далее, подлодки и ядерные боеголовки должны летать. Никто под это не даст то, что ты производишь. Сейчас актуальнейшая тема: сможем ли мы всем своим комплексом предприятий, которые у нас есть (микроэлектронных предприятий), обеспечить наши потребности — России и Беларуси. Деньги на это есть».

До начала «спецоперации», а если точнее, до «Крымнаш», наличие денег на просторах Союзного государства гарантировало решение проблем любой сложности. А что мы имеем сегодня?

На совещании было упомянуто всуе имя ответственного за российский ВПК, вице-премьера Юрия Борисова. Ему и слово:

«Глупо говорить, что в России существует серийное микроэлектронное производство. Мы даже отсутствуем в мировой статистике».

Слово это не было обронено впопыхах, а прозвучало в декабре 2019 г. с трибуны конференции «Электроника в России: будущее отрасли».

За неполных три года оптимизма у вице-премьера не прибавилось. 13 июня в интервью РБК ТВ он подчеркнул, что в последнее десятилетие в России не развивалось электронное машиностроение, средства производства электроники в стране не создавались, а закупались за рубежом.

«С 1990-х годов мы практически потеряли компетенции в этой области. И сегодня будем их восстанавливать».

Интересно, сколько лет уйдет на восстановление компетенций 90-х, и кому сегодня нужны компетенции тридцатилетней давности? Между тем закон Мура никто не отменял. Последовательное удвоение количества транзисторов каждые два года на единице площади кремниевых кристаллов означает непрерывное совершенствование оборудования.

До начала «спецоперации» заказы на производство серверных процессоров собственной разработки Baikal-S Россия размещала на тайваньской TSMC. Увы, такой уровень кооперации остался в прошлом.

Перспективы обсуждения нового уровне кооперации экс-президент России Дмитрий Медведев четко обозначил в своем июньском манифесте: «Я их ненавижу. Они ублюдки и выродки. Они хотят смерти нам, России. И пока я жив, я буду делать все, чтобы они исчезли».

Тем не менее, вера в «наши разработки», способные удивлять и отрезвлять любителей вынашивать агрессивные планы в отношении Союзного государства, непоколебима. С этим сложно не согласиться. Как тут не вспомнить анекдот о реакции руководителя японской делегации на увиденное на одном из флагманов советской микроэлектроники в конце 80-х: «Мы полагали, что вы отстали лет на 10-15. А вы отстали навсегда!»

Сергей Николюк
www.sn-plus.com

САЦЫЯЛЬНАЯ ПАДТРЫМКА

«ТУНЕЯДЦЕВ» МЫ НАЙТИ МОЖЕМ, А НУЖДАЮЩИХСЯ В ПОМОЩИ — ПОЧЕМУ-ТО НЕТ

Академический директор BEROC Катерина Борнукова — о том, какой должна быть социальная поддержка белорусов в условиях санкций и роста цен. Власти подготовили законопроект по социальной поддержке населения, его внесли на рассмотрение депутатам. В частности, чиновники хотят разрешить правительству устанавливать единовременные выплаты отдельным категориям граждан.

— В начале апреля правительство Беларуси приняло план поддержки экономики, в котором, в частности, есть такая мера: организации смогут получать субсидии из ФСЗН для доплат работникам, а также государственной соцпомощи на ежемесячное соцпособие. Насколько, по-вашему, это эффективно?

— Это такая мера, которая выступает своеобразным заменителем пособий по бедности и безработице. Такой мерой нанимателей стимулируют, чтобы они не увольняли работников, продолжали их держать на рабочих местах, и ФСЗН будет субсидировать часть зарплат, часть выплат этим работникам. Это в каком-то плане костыль, потому что это не очень прозрачная схема. Пособие по безработице или по бедности понятно как работает, а как работает этот механизм, каким образом можно получить к нему доступ, в общем-то не очень ясно.

Похожие механизмы вводились во время ковида, и мы не знаем ни одного кейса, когда такой субсидией могли бы воспользоваться частные фирмы, то есть формально ограничения нет, но из-за неясности механизма, каким образом надо доказывать, что именно твоему предприятию нужны эти субсидии, вероятность того, что частный сектор или его работники смогут получать эти субсидии из ФСЗН, очень мала.

Это несправедливый подход, потому что у нас половина рабочей силы занята в частном секторе, они такие же граждане Беларуси, как и сотрудники госпредприятий, которые с большей вероятностью получат поддержку, чем сотрудники частных компаний.

В ближайшее время экономику ждет структурная трансформация. Это означает, что одни компании будут вынуждены закрыться, другие откроются. Искусственные программы по поддержке занятости хорошо отработаны в ковид, когда надо было, например, переждать пару месяцев и потом все более-менее налаживалось. Действительно, имеет смысл в эти пару месяцев людей не увольнять.

Когда мы говорим о долгосрочной структурной трансформации, то, конечно, надо людям давать социальную поддержку первое время, но она не должна быть в виде поддержания занятости.

То есть сегодня лучше, чтобы работники «Беларуськалия», которые простаивают, искали новую занятость на предприятии, которое работает, например, на импортозамещении, чем просто сидели и получали небольшое пособие от государства.

Это пособие, конечно, должно быть первое время. Но надо мотивировать людей переходить на новые рабочие места, чтобы структурная трансформация проходила быстрее.

— Как вы считаете, какие меры следовало бы принять властям для того, чтобы поддержать население?

— Часть того, что делается, постоянная индексация пенсий и пособий, это очень важно, потому что пенсии для большинства пожилых людей — это единственный источник дохода. Надо очень внимательно следить за тем, чтобы пенсия соответствовала критериям бюджета прожиточного минимума.

Второй момент — расширение существующей адресной социальной помощи, чтобы люди знали о ней и могли легко ее получить, а не надо было собирать множество бумаг. Возможно, давать ее по выявительному принципу. «Тунеядцев» мы найти можем, а нуждающихся в адресной социальной помощи — почему-то нет.

Учитывая те процессы, которые грядут на рынке труда, трансформации и перестройки, обязательно нужно иметь пособие по безработице, которое позволило бы человеку после увольнения какое-то время поддерживать свой прежний уровень жизни и спокойно заниматься поиском новой работы.

Не надо изобретать велосипед. Есть хорошо работающие рынки труда, например, в Германии, который с одной стороны имеет высокий уровень социальной защиты, с другой — не приводит к искажениям, к тому, что люди не хотят искать работу.

В идеале первые месяц-два пособие по безработице должно быть привязано к зарплате работника. Пусть это будет не сто процентов, а 60-80. А после человека переводят на пособие по бедности, которое позволяет его семье получать минимальную поддержку, чтобы функционировать. Таким образом не будет создаваться негативных стимулов на рынке труда. Если платим хорошее пособие пару месяцев, вы будете заинтересованы найти работу как можно скорее, а не сидеть на пособии годами.

(скарочана)

Яна Соколова
gazetaby.info

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 29.06.2022 у 15.15 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.